

РЕФОРМУВАННЯ РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ АУДИТУ ЯК УМОВА НОРМАТИВНОЇ ВІДПОВІДНОСТІ ЗАКОНОДАВСТВУ ЄС

Л.І. Прохорова, канд. екон. наук, доцент
Національний університет харчових технологій

В даний час інтеграція України до Європейського союзу є досить актуальним питанням. Це вимагає трансформації законодавства в цілому і, зокрема, у сфері аудиту. Останнім часом особливого занепокоєння на міжнародному рівні викликають питання посилення контролю за аудиторською діяльністю з метою повернення довіри до фінансової звітності, підтвердженої аудитом, а отже – і до аудиту. З цією метою протягом 2006-2014 рр. на міжнародному рівні було прийнято ряд нормативно-правових документів. Серед них слід виділити Директиву ЄС стосовно обов'язкового аудиту 2006/43/ЄС, зміни та доповнення до якої були внесені у травні 2014 р. Директивою ЄС 2014/56/EU. Досить важливим документом є і Регламент №537/2014 щодо обов'язкового аудиту компаній суспільного призначення. У зв'язку з цим потреба реформування аудиторського ринку в Україні набуває особливого значення, потребує обговорення і розробки програми імплементації зазначених нормативних документів.

Питання аудиторської діяльності постійно перебувають в центрі уваги науковців. Дослідженням даної теми займаються такі вчені, як О. Петрик, В. Сопко, Ф. Бутинець, Г. Давідов, М. Кужельний, А. Кузьмінський, В. Рудницький, В. Савченко, В. Лисина, В. Чай, О. Тараній, Н.Беренда та ін.

В умовах інтеграції України до ЄС проблеми стандартизації аудиторської діяльності в Україні на сьогоднішній день є актуальними. 56-а Директива ЄС містить нові підходи країн ЄС до забезпечення якості аудиту, в межах яких слід розглянути майбутні зміни для аудиторського ринку України, так як підписавши Угоду про асоціацію з ЄС, Україна зобов'язалася поступово привести своє законодавство у відповідність до його законодавчих актів. Слід зазначити, що країнам Європейського економічного простору відведено лише два роки на імплементацію у національне законодавство нововведень Директиви та Регламенту ЄС 537/2014.

Метою дослідження є підвищення якості аудиторських послуг згідно змін Директиви ЄС про обов'язковий аудит.

Постановка завдання. Дослідження напрямів гармонізації законодавства з Директивами ЄС.

До 2002 р. світова аудиторська спільнота була саморегульована. Саморегульованість забезпечувалася роботою професійних організацій у напрямку розробки стандартів і регламентів аудиту.

Аудиторські компанії також виконували певні функції з метою послідовного

забезпечення належної якості аудиторської роботи, зокрема цій меті слугували системи контролю якості.

Хвиля банкрутств компаній в США, Європі, Японії, корпоративна фінансова звітність яких була підтверджена аудитом, викликала потребу у забезпеченні суспільного нагляду за якістю аудиту. Правовою базою з переліком вимог щодо системи суспільного нагляду є Директива ЄС 2006/43/ЄС із змінами та доповненнями згідно Директиви ЄС 2014/56/EU. Орган суспільного нагляду повинен мати необхідні ресурси і нести відповідальність за проведення перевірок аудиторами, які проводять аудит компаній суспільного значення, тобто виконувати свої функції в інтересах суспільства. Директива містить стандарти і правила, реалізація яких має на меті: підвищення стандартів якості аудиту і фінансової звітності; створення єдиного ринку; зменшення затрат для проведення аудиту. Серед основних визначень, що містяться в документі, є такі, як: «компетентні органи», «суб'єкти суспільного інтересу» та ін.

Компетентні органи призначаються у відповідності з законом, в обов'язки яких входить регулювання і/або нагляд за діяльністю зовнішніх аудиторів і аудиторських компаній. Вони наділяються повноваженнями щодо здійснення нагляду над: затвердженням і реєстрацією зовнішніх аудиторів і аудиторських компаній; прийняттям стандартів професійної етики, внутрішнього контролю якості аудиту і аудиторських компаній, безперервним навчанням, системами забезпечення якості, розслідування і застосування адміністративних і дисциплінарних стягнень.[2]

Суб'єкт суспільного інтересу - компанія, зареєстрована на фондовій біржі, кредитні заклади і страхові компанії. ЄС дозволяє самостійно визначати членів суб'єктів суспільного інтересу. Як формування складу компетентних органів, так і визначення критеріїв щодо віднесення підприємств до суб'єктів суспільного інтересу є новим і потребує детального дослідження та внесення змін до законодавства України.

Нова Директива ЄС вносить суттєві зміни до системи регулювання аудиторської діяльності. Європейське законодавство вимагає запровадження високого контролю якості аудиту, особливо щодо суб'єктів суспільного інтересу. Асоціація з ЄС, відкриваючи українському аудиторському ринку нові можливості для надання послуг, вимагає такого ж підходу до стандартизації аудиторської діяльності в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України Про аудиторську діяльність №3125-XI від 22 квітня 1993 р.: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
2. Директива 2006/43/ ЕК от 17 мая 2006 г.: [Електронний ресурс]. Режим доступу :www.worldbank.org/CFRR/Events/Audit/-Forum-Kyiv.
3. Регламент (ЕС) № 537/2014 от 16 апреля 2014 г.: [Електронний ресурс] Режим доступу :www.worldbank.org/CFRR/Events/Audit/-Forum-Kyiv.
4. Андросова, О.Ф., Арбатова, Ю.В. Стандартизація аудиторської діяльності в Країнах ЄС та Україні // Сталий розвиток економіки.-2013.-№3.-С.256-259
5. Макарчик, О. Аудиторську діяльність до стандартів ЄС / О.Макарчук // Незалежний аудитор.-2012.- №4.- С.10-11